

GEÇMİŞ MÜCADELELERİ ELEŞTİREL GÖZLE VE SAYGIYLA DEĞERLENDİREBİLMEK

Aydınlık Gazetesi, 25 Haziran 2012

Yıldırım Koç

Aydınlık'ta 19 Haziran günü yayımlanan Eylemler Nasıl Değerlendirilmeli? yazıma sayın Ali Karşılıyan'dan bir eleştiri geldi.

Onyıllardır işçi hareketinin içinde bulunan Sayın Karşılıyan, 18 Haziran günlü yazımda 15-16 Haziran eyleminin 275 sayılı Yasada yapılması öngörülen değişikliği engellediğini yazdığımı hatırlatarak, 19 Haziran günkü yazımda eylemin başarısızlığından söz etmemin çeliştiğini belirtiyor ve şunları söylüyor:

"40 yıldır işçi sınıfımızın en büyük eylemi olarak 15-16 Haziran eylemlerini anarız... İşçi sınıfımızın devrimci tarihini bu şekilde anımsamak genç kuşaklara ve devrimcilere bir moral destek, tarihimizdeki devrimci birikime yaslanarak ileriye güvenle bakmak hasletini kazandırmaktadır.

"Siz de 15 Haziran 2012 tarihli Aydınlık'ta yayınlanan demecinizde, 'O eylemler başkaldırıydı; 15-16 Haziran 1970 eylemi, devrimci gençlikle sınıf çıkarları için siyasal taleplerle harekete geçen işçi sınıfının birleşmesiydi,' demişsiniz.

"Bütün bu sözlerden sonra 'başarısızdır ve maliyeti çok büyüktür' dersiniz; ve 'geçmişin eylemlerini göklere çıkarmanın bugüne katkısı yoktur' dersiniz, yanlış yapmış olursunuz. Hem kendi kendinizle çelişkiye düşersiniz, hem de 15-16 Haziran 1970 eyleminden devrimci dersler çıkarmak isteyen insanların ufkunu karartmış olursunuz."

Sayın Karşılıyan'a eleştirileri için teşekkür ederim. Hayatı sınıf mücadelesi içinde geçmiş bir devrimcinin bu eleştirileri mutlaka ciddiye alınmalıdır.

Ancak ben başka bir açıdan bakıyorum.

M.Ö.73 yılında Roma'ya karşı başlatılan ayaklanmadaki önder rolü nedeniyle Spartaküs'ü saygıyla anıyoruz. Ancak bu saygı, onların M.Ö.71'de yenildiğini ifade etmemize engel olmuyor. Spartaküs ayaklanması, yenilmesine rağmen, baskıya ve sömürüye karşı direnenlere hâlâ coşku veriyor.

Yaklaşık 600 yıl önce Osmanlı'ya karşı ayaklanan Şeyh Bedrettin, Börklüce Mustafa ve Torlak Kemal yenildiler. Ancak bizler tarihimizdeki bu muhteşem olayla hâlâ gurur duyuyoruz. Yenildiklerini biliyoruz; ancak yenilmiş olmaları onların haklı başkaldırısına duyduğumuz saygıyı, bize kattığı coşkuyu azaltmıyor.

Almanya'da 1524 yılında köylüleri ayaklandıran ve 27 Mayıs 1525'te kafası kesilerek öldürülen Thomas Müntzer yenildi. Ancak onun önderliğindeki ayaklanmayı insanlık tarihinin şanlı sayfalarından biri olarak hatırlıyoruz.

1871 yılında Paris Komünü muhteşem bir olaydır. Blanquicilerin çoğunlukta ve Proudhoncuların azınlıkta olduğu bir yönetim altındaki Paris Komünü yenildi. Marx, Komün'ün yenilgi günlerinde yazdığı Fransa'da İç Savaş yazısının son bölümünde Komün'ün yenilgisini anlatır. Engels ise, 1891 yılında bu kitabın yeni bir baskısı için yazdığı önsözde, Paris Komünü'nü göklere çıkarırken, eksikliklerini de dile getirir.

Bu örnekleri artırabiliriz.

Sayın Karşılıyan, 15-16 Haziran eyleminin birçok insana bir coşku, inanç ve umut verdiği konusunda son derece haklıdır.

Bu eylemin eksikliklerini ve hatalarını dile getirmek, deneyimsiz ve bilinç düzeyi düşük kişiler için bir hayalkırıklığına, çaresizliğe, umutsuzluğa yol açar.

Yine de sanırım yapılması gereken, tarih bilinci ve bilgisi düzeyini yükselterek, eylemlerin daha ayrıntılı değerlendirilmesini sağlamaktır.

Özetle; 15-16 Haziran tarihimizin en önemli işçi eylemlerinden biridir. Ancak, 274 sayılı Sendikalar Kanunu'ndaki değişikliği önleyememiştir. Eylem sonrasında ödenen bedel de çok yüksektir. Yenilmiştir; ancak Spartaküs, Bedrettin, Müntzer ve Paris Komünü gibi bir yenilgidir bu.